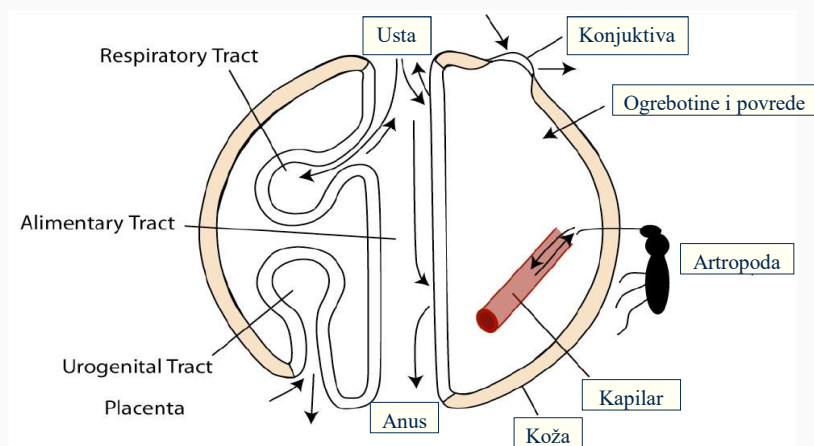

Epidemiologija

- Grupe zaraznih bolesti -

Prof. dr D. Laušević

Mjesto ulaska i izlaska mikroorganizama

Mims CA, Dimmock NJ, Nash A, et al. Mims' Pathogenesis of Infectious Disease, ed 4. London, 1995. p. 10

Epidemiološka klasifikacija zaraznih bolesti

‡ *Klasifikacija prema predominantnom ulaznom mjestu:*

- **Crijevna oboljenja** – sluznica digestivnog trakta (*Shigelosis, Salmonelosis, VHA, VHE, Poliomyelitis anterior acuta, Cholera...*)
- **Respiratorna oboljenja** - sluznica respiratornog trakta (*Influenca, Morbilli, Mumps, Rubella, Pertussis, Diphtheria, Scarlatina ...*)
- **Seksualno prenosive bolesti** - sluznica genitalnih organa (*Gonorrhoea, Syphilis, VHB, HIV/AIDS, Herpes simplex tip 2, Chlamidiasis genitalis...*)
- **Antropozoonoze (Zoonoze)** – jedno ili više ulaznih mjesta (*Antrax, Bruceloza, Tularemija, Pestis, Rabijes...*)
- **Vektorska oboljenja** – koža (*Malaria, Typhus exantematicus, Žuta groznica, Denga, Leishmaniasis, Papatachi groznica, Tripanozomijaza...*)

Antropozoonoze

‡ *Etiologija:*

- **Virusi:** *HGBS, Rabijes, Avian flu...*
- **Bakterije:** *Tetanus, Bruceloza, Leptospiroza, Q-groznica, Tularemija, Antrax, Kuga, Psitakoza/ornitoza...*
- **Paraziti:** *Ehinokokoza, Trihineloza, Toxoplazmoza*

‡ **Značaj:** *Veliki zbog Mb i Mt ali i ekonomskih gubitaka zbog obolijevanja i ugibanja stoke*

Antropozoonoze

‡ Rezervoar:

- *Životinje (domaće i divlje koje mogu biti bolesne ili kliconoše)*

‡ Izvor infekcije:

- *Sekreti, ekskreti i krv životinja/ptica*

‡ Putevi širenja:

- *Direktni kontakt (rabijes, antraks, tularemija, avian flu), kontaminirana hrana (bruceloza, trihinelozna), voda, aerosol (Q-groznica), ali je moguće da se uzročnik širi na više načina (npr. antrax)*

‡ Ulazna vrata:

- *Koža, sluznica digestivnog i respiratornog trakta*

Antropozoonoze

‡ Broj i virulencija uzročnika:

- *Različita*

‡ Osjetljivost:

- *Opšta ali je izražen profesionalni karakter oboljenja – kontakt sa životinjama*

‡ Sezonske varijacije:

- *Javljaju se tokom cijele godine uz određene karakteristike (trihinelozna – novembar / decembar, HGBS – ljeto, Q-groznica – februar/mart jagnjenje, Leptospiroze - ljeti)*

Antropozoonoze

▣ *Prevenција:*

■ *Opšte mjere*

- *higijensko uređenje dvorišta i štala;*
- *dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija;*
- *nošenje zaštitne opreme prilikom rada sa životinjama - rukavice, maske, naočari, keclje);*
- *termička obrada životnih namirnica;*
- *redovno pranje ruku sa sapunom prije pripreme hrane i poslije aktivnosti vezanih za životinje / ptice;*
- *zdravstveno prosvjećivanje*

Antropozoonoze

▣ *Prevenција:*

■ *Specifične mjere:*

- *vakcinacija, liječenje i kontrola na kliconoštvo životinja – veterinarska medicina;*
- *vakcinacija ljudi – tetanus, rabijes, kuga...*
- *hemioprofilaksa – kuga...*

Vektorske zarazne bolesti

‡ **Etiologija:**

- **Virusi:** Kongo-krimsko hemoragična groznica, Krpeljni meningoencefalitis, Denga, Žuta groznica...
- **Bakterije:** Pjegavi tifus, Kuga, Lajm borelijoza...
- **Paraziti:** Malaria, Lajšmanijaza

- ### ‡ **Značaj:** Karantinske bolesti (kuga, hemoragične groznice), malaria eradikovana ali moguća importacija, turizam...

Vektorske zarazne bolesti

‡ **Rezervoar:**

- Čovjek (oboljeli ili kliconoša), životinje

‡ **Izvor infekcije:**

- Krv

‡ **Putevi širenja:**

- Vektori (komarci, nevidi, krpelji, buve, vaš tijela), inokulacijom ili kontaminacijom pjegavac

‡ **Ulazna vrata:**

- Koža

Vektorske zarazne bolesti

‡ Broj i virulencija uzročnika:

- *Različita*

‡ Osjetljivost:

- *Opšta ali je izražen profesionalni karakter oboljenja tj. dispozicija – izloženost vektorima; endemski karakter zbog vektora*

‡ Sezonske varijacije:

- *U umjerenom pojasu incidencija raste tokom proljeća i ljeta – veza sa brojnošću i aktivnošću vektora*

Vektorske zarazne bolesti

‡ Prevenirija:

■ **Opšte mjere**

- *zdravstveno prosvjećivanje;*
- *radovi na isušivanju močvara – melioracioni radovi;*
- *suzbijanje vektora – dezinfekcija;*
- *izbjegavanje prirodnih žarišta;*
- *izbjegavanje aktivnosti u doba dana kada su vektori najaktivniji;*
- *nošenje adekvatne odjeće – dugi rukavi i nogavice;*
- *upotreba sredstava za odbijanje insekata – repelenti/deet/autan)*

Vektorske zarazne bolesti

Prevenција:

■ *Specifične mjere*

- *vakcinacija – žuta groznica, krpeljni meningoencefalitis, kuga, lajm borelioza ;*
- *hemiprofilaksa – malarija;*
- *kontrola putnika u međunarodnom saobraćaju, zabrana dobrovoljnog davanja krvi određeni vremenski period licima koje su bolovale malariju)*